

KBO ROTTERDAM

www.osorotterdam.nl

info@osorotterdam.nl

Het OSO-Rdam manifest 2016 -2018

De OSO-Rdam, een overlegplatform van de Rotterdamse afdelingen van de ouderenbonden KBO, PCOB, de Rotterdamse Ouderen Bond R.O.B., FNV Senioren en NOOM, wil op het hele brede levensterrein als volwaardige gesprekspartner functioneren voor politieke beleidsmakers en de politieke fracties in de gemeenteraad.

De OSO-Rdam heeft als hoofdplicht de collectieve belangenbehartiging van ouderen in Rotterdam en bestaat volledig uit onbezoldigde vrijwilligers, zonder professionele ondersteuning (anders dan de landelijke overkoepeling) en niet gesubsidieerd.

Zij heeft een achterban van circa 10.000 betalende leden en is van mening dat de georganiseerde ouderen direct gehoord moeten worden. Voor informatie zie onze website www.osorotterdam.nl

De ervaring in de afgelopen jaren heeft de ouderenbonden duidelijk gemaakt, mede in verband met de grote diversiteit van en onder ouderen in Rotterdam en het grote aantal nationaliteiten, dat een specifiek ouderenbeleid noodzakelijk is met een centraal aanspreekpunt voor ouderenbeleid.

Een specifiek ouderenbeleid moet ook gericht zijn op welzijn en *care* om daarmee de *cure* te verminderen. Dit houdt in dat er aandacht voor preventief ouderenbeleid moet zijn door maatregelen als monitoring, signalering en advies in de gebieden wonen, welzijn, zorg, mobiliteit en participatie. Zowel integraal als in de vorm van maatwerk voor de individuele burger.

Kortom: als de overheid resultaten wil zien moet ze er iets voor over hebben en bij de besteding van haar middelen hier aandacht voor hebben.

Wij gaan in op de volgende punten:

1. Wonen, woonomgeving en veiligheid
2. Inkomen en welzijn
3. Zorg
4. Mobiliteit
5. Maatschappelijke participatie
6. Vrijwilligers

1. Wonen, woonomgeving en veiligheid.

De Rotterdamse wijken moeten voldoen aan de woonbehoeften van de 50-plussers. Hiertoe moeten meer en betaalbare woningen worden gerealiseerd die voldoen aan de huisvestingsbehoefte van ouderen.

Kwetsbare ouderen die de regie in hun leven aan het verliezen zijn moeten ondersteund worden. Dat kan bijvoorbeeld door e-health, domotica, moderne communicatie. Hierdoor kunnen de zorgkosten laag worden gehouden; hierin moet dan wel worden geïnvesteerd. Ontwikkelingen op dit gebied stimuleren om in

de loop der tijd een en ander te realiseren, ook in overleg met zorgverzekeraars. Verder dienen de woningbouwcorporaties, met name bij renovaties, hierop te worden aangesproken.

- De dagopvang, (al dan niet in de Huizen van de Wijk) en het vervoer moeten goed geregeld zijn.
- De vele projecten, zoals Even Buurten moeten beter worden ondersteund, waarbij regie, om de juiste ontwikkelingsrichting vast te houden, van groot belang is.
- Ouderen moeten zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen door aanpassing van hun woningen en hun woonomgeving. Aangepaste woningen moeten als de huidige bewoner vertrekt behouden worden ter voorkoming van kapitaalvernietiging.
- Buitenruimte onderhouden ter voorkomen van valincidenten en dergelijke.
- De openbare ruimten moeten seniorgezonde wijken zijn, dus veilig en goed toegankelijk, ook voor mindervaliden, onder andere ouderen met fysieke beperkingen.
- Prioriteit geven aan het strooien bij gladheid van de looppaden van de seniorenflats naar de winkels en OV-haltes

2. Inkomen en welzijn:

In Rotterdam zijn ongeveer 90.000 ouderen boven de 65 jaar. Volgens het SCP heeft hiervan 25% slechts een vermogen van € 6000,- (voor de begrafenis). Verder zitten ouderen vaak tegen de armoedegrens aan. Veel ouderen zijn te trots om te bekennen dat ze het moeilijk hebben, ze schamen zich voor hun problemen.

Preventief beleid in welzijn zorgt er voor dat een beroep op de zorg kan worden uitgesteld. Hierdoor worden de financiële lasten van de overheid bij het overgrote deel van ouderen, die nog goed functioneren, verminderd en naar een later tijdstip verschoven. Helaas wordt dit regelmatig door korte-termijn-denken uit het oog verloren.

- Preventief beleid in welzijn voor ouderen bevordert de *care* en stelt de *cure* uit. Zorg dat welzijn bijdraagt om ouderen zo lang mogelijk in hun vertrouwde omgeving te laten wonen. Zorg er wel voor dat de ouderen hierdoor niet vereenzamen.
- Wanneer door de terugtrekkende overheid op het gebied van welzijn de inzet van professionals in de wijk afneemt en vervangen wordt door de inzet van WSW-ers en vrijwilligers, dan moet hiervoor geld komen. WSW-ers zullen moeten worden gesalarieerd en de onkosten van vrijwilligers zullen moeten worden vergoed.
- Ouderenhuisvesting en projecten als Even Buurten, moeten samenwerken en zo bijdragen aan het welzijn van de ouderen. De OSO-Rdam benadrukt dat het overgrote deel van de ouderen vitaal is en niet zorgbehoevend.
- Wel moet er mee rekening worden gehouden dat de groep zorgbehoevende ouderen op termijn groter en zorg-intensiever wordt. Dat werpt de vraag op of de capaciteit van de verpleeghuizen hierop wel tijdig zal worden aangepast.
- Bevorderen en handhaven van een basis infrastructuur per wijk, diversiteit in de buurt ook qua dagbesteding. Maak seniorgezonde wijken. Hierin kan de samenwerking tussen de professionele ouderadviseur uit de wijkteams en de ouderenadviseurs van bijv. de ouderenbonden of uit het netwerk van de zorgvrager voor verbetering van de hulpverlening zorgen.
- De resultaten van de twee stedelijke projecten in Ommoord en Lombardijen in het omgaan met dementie evalueren en goede en werkbare resultaten verder uitbreiden over de stad
- Het voorkomen van ongewenste effecten van de aanbestedingen bij gebiedsgericht inkopen van welzijnsproducten. Creatief omgaan met de beperkte budgetruimte door gebruik te maken van reeds in de wijk aanwezige acties en projecten. Aanbesteden over een langere periode om negatieve korte termijn effecten (snelle wisseling van professionals) te voorkomen.
- Door de aanbesteding is er meer inzicht in het welzijnswerk gekomen, maar de uitwerking is nog niet optimaal. Er moet afgerekend worden op resultaat, zo in de geest van “Wij willen waar voor ons geld“. Hier zijn de 75-plus bezoeken een voorbeeld van.

3. Zorg

Conform de nieuwe Wmo en de transitie van de AWBZ moet de ondersteuning, die ouderen nodig hebben om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen, uitgangspunt zijn bij het treffen van maatregelen. Investeren in hulp aan kwetsbare ouderen die de regie in hun leven al wat kwijt zijn en dus moeten worden ondersteund. Daarvoor is een betere samenwerking tussen de diensten en instellingen noodzakelijk.

- Goed bezien wat nodig en mogelijk is. Duidelijke regievoering op de inzet van al die diensten en instellingen die hierbij een rol spelen.
- Geen verschraling van de zorg voor ouderen door inzet van goedkope schoonmaakkrachten en het verdwijnen van de vertrouwde hulp en daarmee ook de signalerende functie. Deze schiet er te vaak bij in.
- Ouderen dreigen de dupe te worden door de verregaande opgelegde bezuinigingen aan de thuiszorg. Zij worden hierdoor onzeker en angstig.
- De overheid vraagt om meer inzet van de directe omgeving van hulpvragers, maar dient er wel voor zorg te dragen dat mantelzorgers ook in de keukentafelgesprekken worden betrokken, niet overbelast raken en daardoor afhaken.
- Organisaties die zich inzetten op het gebied van zorg en welzijn afrekenen op het beoogde effect en effectiviteit. Tijdens de overeengekomen periode van inzet moet men kunnen bijsturen. Controle bij de toekenning van pgb's is nodig.
- Preventieve maatregelen moeten helpen om latere veel hogere kosten in de zorg voor te voorkomen, bijv. via het inzetten van elektronische hulpmiddelen. Hiervoor dient een stimulerend en innovatief beleid te worden gevoerd.
- De VraagWijzers moeten direct toegankelijk zijn, ook telefonisch. De doorontwikkeling van de VraagWijzers mag niet ten koste gaan van de bereikbaarheid en toegankelijkheid. Zij moeten kwalitatief verbeteren, laagdrempelig zijn en bemenst door deskundigen met doorzettingsmacht, die vanuit de vraag van de burger zorgen voor interne afstemming en samenwerking tussen de verschillende gemeentelijke diensten en welzijns- en zorginstellingen.
- De gemeente waarborgt in haar beleid dat signalering zowel op misbruik als op algehele gezondheidszorg van ouderen blijft bestaan.
- De signalerende huisbezoeken aan 75-plussers moeten met voortvarendheid aangepakt worden en bij signalering van de noodzaak van hulp voor de kwetsbare/mindervalide ouderen direct actie ondernemen.
- Zwaar belast mantelzorgers moeten ook ondersteund worden door respijtzorg
- Financiële uitbuiting en ouderenmishandeling komen vaak voor, maar deze worden zelden gemeld. Hiervoor preventieve voorlichting geven in Rotterdam en artsen, notarissen en hulpverlening oproepen hierop attent te zijn.

4. Mobiliteit

Goed openbaar vervoer voor ouderen en mindervaliden, met niet te grote loopafstand tussen de haltes, draagt ook bij aan het voorkomen van sociaal isolement van ouderen en zorgt ervoor dat de gemiddelde gezondheidstoestand van ouderen toeneemt.

- Het openbaar vervoer moet sociaal veilig zijn en voor iedereen toegankelijk.
- Voor goed gebruik van de openbare ruimten door de ouderen met een fysieke handicap, die gebruik maken o.a. van rollators, scootmobiel en dergelijke moeten trottoirs, oversteekplaatsen en fietspaden in goede staat zijn met goede op- en afritten.
- Verder is voor de mobiliteit van kwetsbare ouderen en mindervaliden goed Vervoer op Maat, Wijkvervoer en wijkbusjes belangrijk. De intake termijn verkorten bij noodsituaties.
- Gratis OV voor gepensioneerde ouderen moet blijven. Dit bevordert de mogelijkheden voor een actieve participatie en het voorkomen van eenzaamheid

5. Maatschappelijke participatie

Voor ouderen is het belangrijk dat zij blijven deelnemen aan de maatschappij, daardoor moeten er duidelijke mogelijkheden gecreëerd worden voor participatie en van ondersteuning.

- Informatie aan ouderen niet alleen via computer en/of moderne media. Er blijft altijd een aantal digibeten; persoonlijk contact met deze groep burgers voorkomt problemen. Het overwegen van een *ouderenpagina* in de huis-aan-huis bladen, eventueel gebiedsgericht, waarin alle relevante informatie voor ouderen is terug te vinden.
- In Rotterdam zijn in het maatschappelijk middenveld veel organisaties. Door efficiënter samenwerken, dus geen overlap, kunnen kosten worden bespaard.
- Bevorderen dat leeftijdsdiscriminatie verdwijnt.
- Het aanbod in activiteiten voor ouderen moet goed zichtbaar en toegankelijk zijn, ook in de stille periodes in het jaar.
- Bewegen door Ouderen bevorderen door het faciliteren van ruimten voor bewegen door ouderen, zij kunnen een groot gedeelte van hun bewegingsactiviteiten zelf regelen. Buitenrecreatie faciliteren en inspelen op de behoeften van ouderen.
- In de voorbereiding op de pensionering is het belangrijk om na te denken over de invulling van deze nieuwe levensfase. Vrijwilligerswerk biedt de mogelijkheid om levenservaring en kunde te blijven inzetten. Werkgevers, te beginnen met de Gemeente Rotterdam maken dat bespreekbaar en dragen zo bij aan het kunnen beschikken over voldoende groei van het aantal vrijwilligers.
- Vermelding van activiteiten per postcode. Dit ook meenemen in de 75 plus huisbezoeken. Het 65-plus magazine regelmatig vernieuwen en voorzien van de nieuwste informatie.
- Bij nieuwe technologische toepassingen gericht op het bevorderen van het langer thuis wonen van ouderen eerst grondig uitwerken bijv. door het werken met testpanels, alvorens te beslissen over de inzet hiervan.

6. Vrijwilligers

Vrijwilligerswerk moet vrijwilligerswerk blijven en vrijwilligers inzetten mag geen schaamlap zijn voor de bezuinigingen en het niet inzetten van professionals. De vrijwilligers moeten goed ondersteund worden en duidelijk gewaardeerd. Hun activiteiten vertegenwoordigen een groot maatschappelijk kapitaal en arbeidskracht.

- Ouderen zijn de hofleveranciers voor de benodigde vrijwilligers en vertegenwoordigen een enorm sociaal en maatschappelijk kapitaal.
- Vrijwilligerswerk wordt gedaan omdat men het leuk vindt, maar potentiële vrijwilligers moeten soms over een drempel worden geholpen. Onbekend maakt onbemind. De maatschappij is aan het veranderen met gevolgen voor de inzet van vrijwilligers
- Door de terugtrekkende overheid is er meer inzet nodig van vrijwilligers en wordt steeds meer op hun schouders gelegd. Daartoe zijn training, facilitering en opleiding, een vrijwilligers- en een onkostenvergoeding noodzakelijk. De benodigde middelen hiervoor moeten duidelijk worden aangegeven en benoemd.
- De inzet van vrijwilligers vindt plaats vanuit een veelheid van organisaties. Om deze inzet zo optimaal mogelijk te maken moet in Rotterdam de gemeente de regie nemen om betrokken maatschappelijke organisaties en diensten, ook gebiedsgewijs, efficiënt te laten gaan samenwerken.
- Overbelasting van huidige vrijwilligers dreigt en de toestroom van nieuwe vrijwilligers is moeizaam. Vrijwilligers werven wordt steeds meer een probleem en daarom moet het werven van vrijwilligers lokaal en centraal worden ingezet met een duidelijke link naar een centraal punt; er mag echter geen monopolypositie ontstaan. De vrijwilliger kan zich centraal aanmelden, maar moet wel decentraal worden ingezet, bijv. op postcode.
Zie het project “Zinvol Actief”, zo ook het project LeeftSamen.